

FSD2844

**Työelämävalmentajien haastattelut
2008-2010**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Työelämävalmentajien haastattelut 2008-2010 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (27.6.2013).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD2844. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Mäkinen, Katariina (Tampereen yliopisto) & Korvajärvi, Päivi (Tampereen yliopisto): Työelämävalmentajien haastattelut 2008-2010 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2013-06-27). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD2844>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	2
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Haastattelukysymykset	5
B	Aineistonäyte	9

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Työelämävalmentajien haastattelut 2008-2010

Aineiston nimi englanniksi: Interviews of Career Coaches 2008-2010

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (27.6.2013).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Mäkinen, Katariina (Tampereen yliopisto)

Korvajärvi, Päivi (Tampereen yliopisto)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Mäkinen, Katariina (Tampereen yliopisto)

Aineisto luovutettu arkistoon

12.6.2013

Asiasanat

ammatti-identiteetti; brändäys; coaching; henkilöstökoulutus; henkilövalmennus; imago; julkisuuskuva; kilpailukyky; mentorointi; mielikuvat; professionalismi; rooli; suorituskyky; työelämä; työelämävalmennus; työhaastattelut; työhyvinvointi; työmarkkinat; työnhaku; työpaikkakoulutus; yritysvalmennus

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: työllisyys ja työllistyminen; työpaikkakoulutus

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto koostuu työelämävalmennusalan ammattilaisten haastattelulitteraatioista. Haastattelujen keskeisenä teemana on haastateltavien tuottamat ns. coaching-palvelut. Haastattelut on tehty eri puolella Suomea.

Haastatteluissa käsitellään työelämävalmennusta eli coachingia ilmiönä. Aluksi haastateltavilta kysytään heidän omasta koulutuksestaan, työhistoriastaan ja alalle päättämisestä. Tämän jälkeen kysytään coachingiin liittyvistä käytännöistä, mm. valmennuksen sisällöllisestä rakenteesta ja valmennustilanteen etenemisestä, valmentajan ja valmennettavan välisestä vuorovaikutuksesta sekä asiakkaan persoonallisuuden ja sukupuolen vaikutuksesta valmennukseen. Haastateltavien pyydetään myös kuvailemaan tyypillisiä asiakkaitaan sekä niitä tilanteita, joissa asiakkaat haakeutuvat valmennukseen.

Haastateltavan tahdosta riippuen haastateltavat henkilöt esiintyvät aineistossa joko tunnistettavina yrityksensä tai alan järjestön edustajina, tai vaihtoehtoisesti anonyymeinä.

Taustatietoina on mainittu mm. haastateltavan sukupuoli, haastattelupäivämäärä ja haastattelun kesto.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö, Tapahtuma/prosessi/ilmiö

Perusjoukko/otos: Valitut työelämävalmentajat

Aineistonkeruun ajankohta: 28.4.2008 – 4.2.2010

Kerääjät: Mäkinen, Katariina (Tampereen yliopisto); Korvajärvi, Päivi (Tampereen yliopisto)

Aineistonkeruun tekniikka: Haastattelu

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Aineiston määrä: 8 haastattelulitteraatiota rtf-tiedostoina ja yksi pdf-tiedostona. Lisäksi aineistosta tehty erillinen html-versio.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Haastatteluja tehtiin yhteensä 17 kappaletta, mutta kaikkien arkistointiin ei saatu lupaa.

Kaikista haastattelulitteraatioista on poistettu asiakkaisiin ja toisiin haastateltaviin viittaavat tunnistetiedot. Niistä haastattelulitteraatioista, joissa haastateltava on sallinut arkistoinnin tunnistetietoineen on poistettu lisäksi ainoastaan haastateltavan nimi. Muista haastattelulitteraatioista on poistettu myös muut haastateltavaan viittaavat tunnistetiedot. Yhdestä litteraatiosta on olemassa ainoastaan pdf-muotoinen versio.

Julkaisut

Kainu, Suvi (2016). Mentorointi sosiaalityön ohjauksen välineenä. Tarkastelussa työelämävalmentajien haastattelut vuosilta 2008-2010. Tampere: Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Sosiaalityön pro gradu -tutkielma.

Mäkinen, Katariina (2012) *Becoming Valuable Selves. Self-Promotion, Gender and Individuality in Late Capitalism*. Tampere: Tampere University Press.

Mäkinen, Katariina (2013): Yksilöllinen potentiaali ja sukupuoli työelämävalmennuksessa. *Sosiologia* 50(2013):2, 152-168.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD2844>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (C) vain tutkimukseen ja ylempiin opinnäytteisiin (esim. pro graduun, liseniaatin- ja väitöstutkimukseen).

Liite A

Haastattelukysymykset

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Katariina Mäkinen
Tay, sosiaalitutkimuksen laitos

Haastattelurunko

- millaisessa tehtävässä toimit, ammattinimike?
- mitä työhön käytännössä kuuluu?
- koulutus, kokemus?

Työelämävalmennus/ coaching

- miten valmennus konkreettisesti etenee: kauanko se kestää, koostuuko luennoista, ryhmätöistä, henkilökohtaisista tapaamisista, puhelinkeskusteluista jne
- onko jokin valmis materiaali, jonka mukaan valmennus etenee?
- tai onko jokin taustamateriaali tai taustamateriaaleja, jota käytät työn suunnittelussa
- mitä valmennus maksaa?

- millaisia teemoja valmennuksessa käydään läpi
- millaisiin asioihin valmennuksella pyritään vaikuttamaan eli mitä halutaan muuttaa (keskitytäänkö esim. vuorovaikutukseen, työhaastattelukäytäntöihin, itsetuntemukseen, ulkoiseen vaikutelmaan?)
- millainen on valmennuksen ihannelopputulos
- milloin valmennus on onnistunut
- millä tavoin asiakkaan persoonallisuus ja sukupuoli otetaan huomioon valmennuksessa
- onko eroa siinä valmennetaanko miestä vai naista

Asiakkaat

- miten asiakkaitasi voisi kuvailla?
- ovatko asiakkaat mahdollisesti enemmistöltään miehiä tai naisia?
- minkälaisissa tilanteissa asiakkaat tulevat valmennukseen?
- tulevatko he organisaatioiden tai rekrytointipalvelujen kautta?
- yksittäisiä henkilöitä vai ryhmiä?
- maksavatko itse?

Brändäys

- liittyyvätkö brändit tai brändäys jollakin tavalla työhösi?
- ovatko henkilökohtaisen brändäyksen tai minäbrändien käsitteet tuttuja - oletko kuullut tai onko sinulla käsitystä henkilökohtaisesta brändäyksestä?

Ala

- miten arvioit suomalaisia oman alasi ammattilaisia, millaisista ammatillisista taustoista he tulevat?
- ovatko naisten ja miesten tekemät valmennukset painottuneita eri tavoin, voiko havaita mitään eroavia suuntauksia?
- onko alalla tapahtunut selkeitä muutoksia tai onko jokin muutos juuri tapahtumassa?
- millaisena oman alasi tulevaisuus näyttäytyy - mihin suuntaan arvelet työelämävalmennuksien kehittyvän, mikä vaikuttaa kiinnostavalta, mille on kysyntää?
- onko talouskriisi vaikuttanut?

- osaatko vinkata työelämävalmennuksessa/henkilöbrändäyksessä vaikuttavia mahdollisia haastateltavia tai yrityksiä?

Liite B

Aineistonäyte

Km: No minkälainen sitte tämmösen coachingin niinku ihannelopputus on

Hva: No, se kai tässä on että asiakas sen tietää, heh, että kyl se sellasta on että tota mä voisin sanoa näin vaikka että asiakas on silloin löytänyt jotain sellasta uutta itsestään ja omasta elämästään tarkoituksestaan, tavoitteistaan että niinkun mä olin tuolla yhdessä koulutuksessa ja siellä oli sellanen metafora että tässä on tällanen ilmapallo katsokaa ilmapalloa, puhaltakaa se ilmapallo täyteen nyt päästäkää ilma pois ja laittakaa se siihen puhaltamattoman ilmapallon viereen et siitä ei enää saa ikinä niin sellasta kun se on kerran puhallettu täyteen ni sen jälkeen se on aina vähän isompi kun puhaltamaton ilmapallo. Ja niinku semmonen coachingin perusoivallus on niinku se et silloinku me on puhallettu jotain sinne ni ihmisestä on tullut pysyvästi ja jotenkin isompi. Ja toinen metafora on et silloin on löytynyt ovi josta astuu sisään ja kun sen oven panee kiinni takanaan ja kääntyy katsomaan ni siellä ei ole enää ovea ollenkaan. Sitä ei ole olemassakaan eli ei ole paluuta eli on niinku pysyvästi oivaltanut jotain ja tää tietysti voi liittyä siihen että on saavuttanut jonkun tavoitteen tai että on astunut ensimmäisen askeleen siellä tuhannen kilometrin matkalla siihen tavoitteeseen. Mut et joka tapauksessa.

Pk: No tuleeks sitte koskaan semmosta oloa että tästä ei tuu yhtään mitään ja tuota et meneekö se asiakas sitte aina eteenpäin oli se sitte pienempi tai isompi askel?

Hva: Kyllähän se niinku sellasta on ja on myös olemassa niinku asiakkaita, mulla on kaks asiakasta keskeyttäny prosessin. Ja tota, niinku se toinen oli selkeesti mä voisin vaan sanoa näin et hänellä oli sellanen et hän ajatteli et kyllä ihan kiva sun kanssa on niinku istua ja jutella mut se oli vähän sitä tasoa niinkun kahvipöytäkeskustelua jutellaan kaikenlaisia, ihan kiva niin ja tällasta voi olla ja hmm. Mikään ei ollu hän ei kuitenkaan pannu sit itseään peliin, ja jos tuli jotain sellasta tavoitteen tapaista ni mä en niinkun hänen kanssaan löytäny mitään sellasta mihin hän ois halunnu sitoutua ja ei siinä niinku ei ketään voi niinku väkisin panna oivaltamaan vaan siinä täytyy olla se niinku asiakkaan oma aloite. Sitte tää toinen oli sellanen et kyl se niinku se lähtötilanteessa pohdiskeli jo et hän saattais tarvita hyvää konsulttia ja tota kyl se sit niinku meni siihen et hän niinku totes et hän palkkaa yritykseen itsellensä avustajan jolla on pätevyyttä sitten ja joka niinku auttaa häntä et se niinku se hän tuli ehkä eniten siinä prosessissa tietoiseksi, me kolme kertaa tavattiin, et hänen aikansa ei riitä niihin tavoitteisiin mitä hänellä on. Ja vaikka tavattais kuus kertaa tai kuuskymmentä kertaa ni se ei vielä lisää hänen aikaansa. Ja hän ei halua jättää mitään pois, ei oikein halunnut niinku priorisoida sillä tavoin. Totesi et hän hakee nyt jonkun jolle hän alkaa luovuttaa niitä töitä.